



PEMPAL

INFORMATIVNA BROŠURA

ZAJEDNICA PRAKSE ZA PRORAČUN (BCOP)



Budget
Community of
Practice

ŠTO SU PEMPAL I BCOP?

PEMPAL, mreža za učenje uz pomoć kolega u oblasti upravljanja javnim rashodima, mreža je putem koje se dužnosnici nadležni za javne financije iz zemalja članica iz regije Europe i središnje Azije povezuju, surađuju i sudjeluju u uzajamnom učenju i rješavanju problema kako bi potaknuli osmišljavanje i provedbu reformi u upravljanju javnim financijama (UJF). Mreža je pokrenuta u 2006. te trenutačno funkcioniра u okviru Strategije PEMPAL-a za razdoblje 2017.-2025., a njezin je cilj doprinos jačanju praksi PFM-a u zemljama članicama razvojem i distribucijom informacija o dobrim praksama PFM-a i njihovoj primjeni.

Mreža je financirana iz multidonatorskog fonda, a organizirana je u tri tematske zajednice prakse:

- Zajednica prakse za proračun (BCOP)
- Zajednica prakse za riznicu (TCOP) i
- Zajednica prakse za unutarnju reviziju (IACOP).

Glavni opći cilj BCOP-a jest ojačati metodologiju, planiranje i transparentnost proračuna u zemljama članicama.

KOJI SE MEHANIZMI UČENJA UPOTREBLJAVAJU?

Učenje od kolega glavni je instrument koji se upotrebljava. Sudionici međusobno surađuju izravno ili s pomoću interneta te dijele znanje i razvijaju pristupe za rješavanje zajedničkih izazova u PFM-u. Za razliku od tradicionalnih edukativnih pristupa, sudionici sami planiraju svoje aktivnosti i imaju ulogu stručnjaka u grupama sastavljenim od njihovih kolega, tako da su oni ne samo primatelji nego i pružatelji tehničkih usluga.

Planovi aktivnosti BCOP-a uključuju dijeljenje i stvaranje znanja putem skupova, virtualnih sastanaka, studijskih posjeta i razvoja proizvoda znanja. Aktivnosti BCOP-a provode se prema akcijskim planovima članova koji su osmišljeni u skladu s ključnim prioritetima reformi u pogledu planiranja proračuna u ministarstvima financija zemalja članica. BCOP provodi godišnju anketu koju ispunjavaju njegovi članovi u svrhu prikupljanja prioriteta po zemljama. U posljednjih nekoliko godina, najčešći prioriteti koje navodi članovi su u okviru sljedeća dva šira tematska područja: i) proračunska pismenost, transparentnost i sudjelovanje javnosti; te ii) planiranje proračuna prema programima i učincima.

TKO SU ČLANOVI BCOP-A?

Zemlje članice BCOP-a predstavljaju 19 zemalja u Europi i srednjoj Aziji. Članovi su obično službenici srednjeg i višeg ranga u jedinicama za planiranje proračuna ili jedinicama za metodologiju/politiku izrade proračuna u odjelima/sectorima za planiranje proračuna u ministarstvima financija. Članovi BCOP-a daju značajne sadržajne doprinose izradom i izvođenjem prezentacija, recenziranjem i pružanje ulaznih podataka za proizvode znanja BCOP-a, kao i u u planiranju aktivnosti. Članstvo BCOP-a uključuje 300+ proračunskih zvaničnika iz ministarstava financija zemalja u Europi i srednjoj Aziji.

TKO VODI BCOP I PEMPAL?

BCOP vodi Izvršni odbor BCOP-a koji se sastoji od predstavnika ministarstava financija devet zemalja članica koji svake godine biraju predsjednika tog odbora. Tehničku ekspertizu, koordinaciju i potporu pruža resursni tim Svjetske banke za BCOP, dok administrativnu podršku pruža Tajništvo PEMPAL-a. Na razini mreže PEMPAL vodi Upravni odbor koji se sastoji od predsjednika i zamjenika predsjednika zajednica prakse te predstavnika Svjetske banke i donatora.

KOJA SU BCOP-OVA PRIORITETNA TEMATSKA PODRUČJA INTERESA?

- 1. Poboljšanje alata za učinkovito fiskalno upravljanje** uz glavni naglasak na planiranju proračuna prema programima i učincima (u okviru rada BCOP-ove Radne skupine za planiranje proračuna prema programima i učincima – PPBWG), dok se pored toga također utvrđuju i izazovi s kojima se zemlje susreću te njihovih prioriteta u drugim relevantnim područjima (neke od tema koje su razmatrane uključuju osnovne zadane rashode, planiranje kapitalnog proračuna/upravljanje javnim investicijama, međuvladine fiskalne odnose, fiskalne rizike, fiskalnu konsolidaciju i upravljanje primanjima zaposlenih u javnom sektoru);
- 2. Jačanje fiskalne transparentnosti i odgovornosti** uz usredotočenost na proračunsku pismenost, transparentnost i inicijative za sudjelovanje javnosti (u okviru rada BCOP-ove Radne skupine za proračunsku pismenost i transparentnost – BLTWG); i
- 3. Povećanje međunarodno dostupnih podataka o planiranju proračuna u zemljama članicama PEMPAL-a** utvrđivanjem i razmjenom dobrih praksi u pogledu proračuna te usporedbom unutar i izvan regije PEMPAL-a.





U skladu s tematskim prioritetima zemalja članica, skorašnji rad BCOP-a se velikim dijelom fokusira na omogućavanje razmjene znanja i razvoja resursa u temama dvaju radnih skupina BCOP-a: Radna skupina za proračunsku pismenost i transparentnost (BLTWG) i Radna skupina za planiranje proračuna prema programima i učincima (PPBWG). BCOP blisko surađuje s OECD-om u okviru Radnog tijela visokih proračunskih dužnosnika OECD-a za rezultate i učinke i OECD-ove Mreže visokih proračunskih dužnosnika zemalja srednje, istočne i jugoistočne Europe.

Nedavno objavljeni proizvodi općeg znanja BCOP-a, koji izlažu ključne zaključke za zemlje PEMPAL-a iz diskusija BCOP-a u različitim tematskim područjima uključuju (kliknite na naziv proizvoda da biste ga vidjeli na web stranici PEMPAL-a):

- [Modernizacija planiranja proračuna: aktualne upute i savjeti](#) na temelju skupova iz listopada/oktobra 2022. godine
- [Trendovi u planiranju proračuna prema programima, otvorenosti proračuna, osviještenom upravljanju javnim financijama u pogledu klimatskih promjena i upravljanju javnim financijama u zdravstvu: Ključni zaključci s plenarne sjednice BCOP-a PEMPAL-a u 2023.](#)
- [Ključne reforme i alati za planiranje proračuna na koje su trenutno usmjerena ministarstva financija](#) na temelju skupova iz prosinca/decembra 2023. godine

KOJIM SE AKTIVNOSTIMA BAVI BCOP-OVA BLTWG?

Cilj BCOP-ove Radne skupine za proračunsku pismenost i transparentnost (BLTWG) jest unaprijediti proračunsku pismenost, otvorenost i javnu dostupnost, kao i sudjelovanje građana u proračunskom procesu. BLTWG surađuje s nekoliko međunarodnih organizacija, uključujući Svjetsku banku, Međunarodno partnerstvo za proračun (IBP), OECD i Globalnu inicijativu za fiskalnu transparentnost (GIFT).

Glavni nedavni proizvodi znanja BLTWG-a (poveznice u imenima proizvoda znanja vode do ovih izvještaja na PEMPAL stranici):

- [Kako svladati izazove u izradi proračuna za građane u zemljama PEMPAL-a](#)
- [Sudjelovanje javnosti u fiskalnoj politici i proračunskom procesu – Kako uspostaviti i/ili ojačati mehanizme u zemljama PEMPAL-a](#)
- [Učešće građana u izradi proračuna: Mehanizmi za javno učešće za nacionalna ministarstva financija](#)
- [Učešće mladih u izradi proračuna](#)
- [Poboljšanje jasnoće i pristupačnosti proračunske dokumentacije](#)

KOJIM SE AKTIVNOSTIMA BAVI BCOP-OVA PPBWG?

Radna skupina BCOP-a za planiranje proračuna prema programima i učincima (PPBWG) bavi se načinima na koje se može poboljšati učinkovitost rashoda putem dizajna i provedbe planiranja proračuna prema programima i učincima i dubinske analize rashoda.

PPBWG blisko surađuje sa OECD-om, uključujući, *inter alia*, omogućavanje učešća PEMPAL zemalja u OECD anketama o planiranju proračuna prema učincima i dubinskim analizama rashoda.

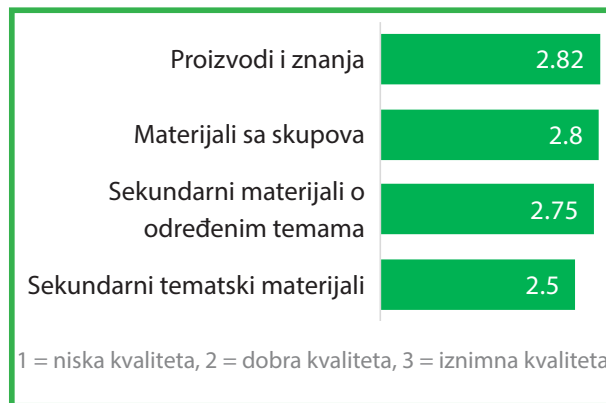
Glavni nedavni proizvodi znanja PPBWG-a (poveznice u imenima proizvoda znanja vode do ovih izvještaja na PEMPAL stranici):

- [Pokazatelji učinka u zemljama PEMPAL-a: Trendovi i izazovi – Kako stojimo s proračunskom potrošnjom](#)
- [Planiranje proračuna prema učincima i dubinske analize rashode u zemljama PEMPAL-a: Prakse, izazovi i preporuke](#)
- [Provedba ubrzane dubinske analize rashoda u svrhu utvrđivanja mjera za balansiranje proračuna](#)
- [Prakse dubinskih analiza rashoda u Nizozemskoj](#)
- [Trendovi u dubinskim analizama rashoda u zemljama članicama PEMPAL-a u usporedbi s trendovima u zemljama članicama OECD-a](#)
- [Opće smjernice o povezivanju strateškog planiranja i planiranja proračuna](#)

KAKVU VRIJEDNOST BCOP PRUŽA SVOJIM ČLANOVIMA?

U anketi članova BCOP-a o učinku iz svibnja/maja 2024., sve ispitane zemlje izvijestile su da je znanje stečeno kroz BCOP povećalo kapacitete i da je korišteno u reformama. U anketi ministara iz studenog-novembra 2024. sve zemlje BCOP-a izvijestile su da je BCOP imao značajan ili srednji utjecaj na njihove proračunske sustave. Članovi BCOP-a smatraju visokom kvalitetu edukativnih resursa u području upravljanja javnim financijama koji su razvijeni ili stavljeni na raspolaganje u okviru BCOP-a.

BCOP razvija proizvode znanja u različitim formatima, kao što su analitička izvješća koja se temelje na podacima istraživanja među zemljama s preporukama; usporedba dobrih svjetskih praksi; dubinska analiza prakse zemlje; i ključni zaključci za zemlje članice sa sastanaka i rasprava BCOP-a. BCOP je objavio 14 proizvoda znanja, objavljenih na web stranici PEMPAL-a. Osim toga, BCOP je razvio i podijelio sa svojim članovima preko 300 drugih izvora materijala kategoriziranih u šesnaest proračunskih tema.



Rad BCOP-a pridonio je značajnom napretku u izradi proračuna zemalja članica, što potvrđuju međunarodne procjene, kao što su:

- napredak od 25% u PEFA ocjenama za planiranje proračuna
- napredak od 45% na Indeksu otvorenosti proračuna za transparentnost proračuna
- 11 zemalja sada u potpunosti provodi programsko planiranje proračuna s ciljanim učincima, dok je preostalih 8 u pripreмноj fazi ili se proširuju iz faze pilotiranja.



TAJNIŠTVO PEMPAL-a

Zajednica prakse za proračun (BCOP)

E: BCOP@pempal.org

Zajednica prakse za unutarnju reviziju (IACOP)

E: IACOP@pempal.org

Zajednica prakse za riznicu (TCOP)

E: TCOP@pempal.org

www.pempal.org

© Tajništvo PEMPAL-a

Ovaj je dokument proizvod Tajništva PEMPAL-a.

Prava i dopuštenja:

Materijal u ovom dokumentu podliježe autorskim pravima. Budući da PEMPAL potiče širenje svojeg znanja, ovaj se dokument smije umnožavati, u cijelosti ili djelomično, u nekomercijalne svrhe samo uz potpuno navođenje ovog dokumenta kao izvora navoda.

Sva se pitanja upućuju Tajništvu PEMPAL-a.